

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia

27 lipca 2022 r.

ZP-P.862.22.2022.HB

Pan
Robert Stępień
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Wołowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 7 do 13 kwietnia 2022r., na podstawie art.10 ust.1, w związku z art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.), zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w składzie:

Pani Hanna Bylicka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu),

Pani Aleksandra Maniak – inspektor wojewódzki

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w formie zdalnej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie, pl. Piastowski 2, 56-100 Wołów.

Kontrola realizowana była zgodnie z zatwierdzonym w dniu 23 grudnia 2021r., przez Wojewodę Dolnośląskiego okresowym planem kontroli na I półrocze 2022 r.

Przedmiot i zakres kontroli

Przedmiotem bieżącej kontroli było sprawdzenie i potwierdzenie prawidłowości:

- 1) przyznawania bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- 2) organizowania i finansowania szkoleń dla bezrobotnych.

Postępowanie kontrolne objęło okres od 1 stycznia 2021r. do 7 kwietnia 2022r.

Przepisy regulujące zakres kontroli:

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 243),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobu prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 667).

Ocena skontrolowanej działalności

Ogólna ocena kontrolowanej jednostki jest **pozytywna z nieprawidłowościami**.

Powyższa ocena wynika z ustaleń zawartych w dalszej części wystąpienia.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą funkcje kierownicze w jednostce kontrolowanej pełnił Pan Robert Stępień - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie.

Ad. 1 Przyznawanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2021 roku dla bezrobotnych zamierzających podjąć działalność gospodarczą, przeznaczono kwotę 2 519 760,07 zł , w tym z Funduszu Pracy 1 190 000,00 zł.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021r. wpłynęło 81 wniosków od bezrobotnych o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, przyznano 50 dotacji. W 30 przypadkach odmówiono przyznania środków, a główną przyczyną odmów były m. in brak dokumentów potwierdzających doświadczenie i kwalifikacje, braki we wniosku, rozszerzenie innej działalności. W 1 przypadku zainteresowany sam zrezygnował z ubiegania się o dotację, a w 1 przypadku nastąpił zwrot dofinansowania.

W 2022 roku dla bezrobotnych zamierzających podjąć działalność gospodarczą przeznaczono do wydatkowania kwotę 2 177 759,96 zł, w tym z Funduszu Pracy 802 759,96 zł. Na dzień rozpoczęcia kontroli 7 wniosków pozostawało w trakcie rozpatrywania.

Do szczegółowej kontroli pobrano pięć pierwszych akt z 2021 roku,

w których znajdowały się umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, o następujących numerach: UmDzGosOg/025/21/1; UmDzGosOg/025/21/2; UmDzGosOg/025/21/3; UmDzGosOg/025/21/4; UmDzGosOg/025/21/5; oraz pięć pierwszych negatywnie rozpatrzonych wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej z 2021 roku o następujących numerach: 1313; 1336; 1409; 1432; 1471.

Na podstawie pobranego materiału kontrolnego stwierdzono, że wnioski o dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej składały uprawnione podmioty, we wszystkich sprawdzonych przypadkach byli to bezrobotni. Do pozytywnego rozpatrzenia kwalifikowano jedynie wnioski kompletne, zawierające wszystkie niezbędne dane, określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 243). Bezrobotni, którzy złożyli wnioski zawierające braki wzywani byli do ich uzupełnienia.

Do w/w wniosków dołączone były niezbędne dokumenty, tj.

- oświadczenia o nieotrzymaniu bezzwrotnych środków Funduszu Pracy lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- oświadczenia o nieposiadaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, a w przypadku jego posiadania - oświadczenie o zakończeniu działalności gospodarczej w dniu przypadającym w okresie przed upływem co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- oświadczenia o niepodejmowaniu zatrudnienia w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej,
- oświadczenia o niekaralności w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu,
- zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia oraz nieskładania w tym okresie wniosku o zawieszenie jej wykonywania,
- oświadczenia o niezłożeniu wniosku do innego starosty o przyznanie dofinansowania lub przyznanie jednorazowo środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- zaświadczenia lub oświadczenia o pomocy de minimis,
- informacje dotyczące otrzymanej pomocy publicznej.

Przy ocenie wniosków stosowano druki opinii komisji, które ułatwiały sprawdzanie, analizowanie i porównywanie wniosków. (Dowód nr 1 - kserokopia wniosku o udzielenie dofinansowania wraz z opinią komisji).

Wystąpiły przypadki naruszenia 30-dniowego terminu na poinformowanie bezrobotnego o uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu jego wniosku. Decyzje o negatywnym rozpatrzeniu wniosków podejmowano zasadniczo (Dowód nr 2 – kserokopia pisma informującego o negatywnym rozpatrzeniu wniosku).

Z bezrobotnymi, których wnioski rozpatrzono pozytywnie zawierano umowy o dofinansowanie, które zawierały m.in. zobowiązania do:

- prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- wydatkowania otrzymanego dofinansowania, zgodnie ze złożonym wnioskiem,
- złożenia rozliczenia wydatkowanych kwot w terminie do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej,
- zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, w przypadku naruszenia warunków umowy o dofinansowanie,
- zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania (Dowód nr 3 - kserokopia umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej).

Bezrobotni, którym przyznano dofinansowanie, przedkładali rozliczenia wydatkowanych kwot na poszczególne towary i usługi ujęte w specyfikacji złożonej we wniosku. Rozliczenia przedkładane były terminowo, tj. w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej (Dowód nr 4- kserokopia przykładowego rozliczenia wydatkowanych kwot). W przypadkach, gdy zachodziła konieczność zmian w wydatkach, zainteresowani zwracali się do urzędu z prośbą o akceptację.

W trakcie trwania umów dokonywano ocen prawidłowości ich wykonania poprzez żądania dostarczenia określonych dokumentów lub informacji. Materiał pobrany do kontroli nie zawierał dokumentów potwierdzających przeprowadzanie wizyt monitorujących. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych jednostka kontrolowana złożyła w tej sprawie pisemne wyjaśnienie (zał. nr 1- pismo Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie).

Podstawową formą zabezpieczenia umów było poręczenie cywilne. (Dowód nr 5 – kserokopia poręczenia).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie w 2021 roku obowiązywał Regulamin w sprawie przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej

(załącznik do zarządzenia nr 4 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie z dn. 01.03.2021r.) opublikowany na oficjalnej stronie internetowej urzędu.

W ww. Regulaminie ujęto informację, iż „środki na podjęcie działalności gospodarczej mogą być przyznane osobom bezrobotnym, opiekunom, absolwentom CIS lub absolwentom KIS, które zamierzają prowadzić działalność gospodarczą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, są zarejestrowane minimum 14 dni w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie lub Filii w Brzegu Dolnym”. (Dowód nr 6- Regulamin w sprawie przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej wraz z zarządzeniem).

Urząd pracy może co do zasady swobodnie kształtować stosunek cywilnoprawny, ale w ramach obowiązujących go reguł jako organu administracji publicznej. Formułowanie dodatkowych warunków, nie przewidzianych w przepisach obowiązującego prawa takich jak konieczność rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie jako osoba bezrobotna minimum 14 dni przed przyznaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej, jest być może uzasadnione dbałością o racjonalne wydatkowanie środków publicznych, jednak zasada racjonalności wydatkowania środków nie może być oderwana od przepisów merytorycznych regulujących udzielanie bezrobotnym środków na działalność gospodarczą. Ustawodawca nigdzie nie wskazuje minimalnego okresu, w jakim osoba bezrobotna powinna być zarejestrowana w urzędzie pracy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie bądź przed przyznaniem lub otrzymaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej.

W pismach informujących o negatywnym rozpatrzeniu wniosku o dofinansowanie powoływano się na zapisy Regulaminu Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie. Należy zwrócić uwagę, iż Regulamin obowiązujący w urzędzie pracy ma jedynie charakter informacyjny i nie tworzy praw lub obowiązków osób bezrobotnych. Regulamin obowiązujący w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołowie nie jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego, ponieważ w ustawie o promocji zatrudnienia (...) ani w przepisach wykonawczych nie ma delegacji do jego wprowadzenia. Przepisów, które umożliwiają Staroście odmowę przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej należy szukać w aktach powszechnie obowiązującego prawa. Należy zatem zrezygnować w pismach informujących o negatywnym rozpatrzeniu wniosku z powoływania się na Regulamin Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie.

Ad. 2. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla bezrobotnych.

W kontrolowanym okresie zadania z ww. zakresu realizowane były w Centrum Aktywizacji Zawodowej przez 1 pracownika na stanowisku Specjalisty ds. Rozwoju Zawodowego.

W jednostce podległej kontroli organizowanie i finansowanie szkoleń odbywało się na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W 2021r. na szkolenia przeznaczono kwotę 361 012,66 zł, w tym z Funduszu Pracy 123 500,00 zł. W 2022r. do dnia przeprowadzenia czynności kontrolnych na ten cel przeznaczono 630 662,58 zł, w tym z Funduszu Pracy 190 000,00 zł.

W 2021r. do urzędu wpłynęły 22 wnioski o przeprowadzenie szkoleń indywidualnych. Pozytywnie rozpatrzono 11 wniosków. W 2 przypadkach wnioskodawca wycofał swój wniosek, w 7 – podjęcie pracy nastąpiło przed skierowaniem na szkolenie, w 2 – wniosek został złożony przez osobę nieuprawnioną-niezarejestrowaną w PUP. W ramach finansowania studiów podyplomowych złożono 2 wnioski, które rozpatrzono w sposób pozytywny. W 2021r. roku urząd nie zrealizował żadnych bonów szkoleniowych oraz szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

W 2022r. do dnia rozpoczęcia kontroli, do urzędu wpłynęły 4 wnioski o szkolenia indywidualne. Pozytywnie rozpatrzono 2 wnioski, negatywnie również 2. Przyczyną negatywnego rozpatrzenia wniosków było złożenie niekompletnych wniosków i niezuzupełnienie braków mimo pisemnej prośby urzędu.

W 2022r. nie zrealizowano innych form szkoleń.

W 2021r. i 2022r. urząd nie organizował szkoleń grupowych (zał. nr 2 - wyjaśnienia Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie).

Szkolenia przeprowadzono m.in. w następujących tematach: Java Developer, Bootcamp front-end, prawo jazdy kat. C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną dla kierowców wykonujących przewóz drogowy rzeczy, operator wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z wysięgnikiem oraz wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem, ADR podstawowy.

Do kontroli pobrano dokumentację 5 pierwszych szkoleń zorganizowanych w 2021r. wraz z aktami 5 osób skierowanych na te szkolenia tj.:

- a) wnioski o skierowanie na szkolenia indywidualne o numerach:
1647; 1245; 659; 708; 8176,
- b) umowy o przeprowadzenie szkolenia dla osoby bezrobotnej o numerach:
04/RPO/20; 02/POWER/21; 01/RPO/21; 01/POWER/21; 01/FP/21 ,
- c) akta bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach o numerach:
1220905/0001; 270813/00002; 220609/0005; 020221/00003; S21424.

Na podstawie dokumentów pobranych do kontroli stwierdzono, że Powiatowy Urząd Pracy w Wołowie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzał listę zawodów i specjalności, z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje

zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, jak również wykaz potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy.

Osoby zakwalifikowane na szkolenie otrzymywały prawidłowe skierowania do odbycia szkolenia, jak również wydawano w stosunku do nich decyzje administracyjne o przyznaniu stypendium szkoleniowego na okres trwania szkolenia. Skierowanie na szkolenie wskazane przez osobę uprawnioną następowało po złożeniu przez nią odpowiedniego wniosku (Dowód nr 7- kserokopia wniosku o skierowanie osoby bezrobotnej na szkolenie indywidualne). W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku informowano stronę i rozpoczynano procedurę wyboru instytucji szkoleniowej. O kryteriach wyboru instytucji szkoleniowej zaproszony wykonawca informowany był w przesłanym zaproszeniu do złożenia oferty. Podczas oceny złożonych ofert, brane były pod uwagę kryteria wymienione w § 69 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (zał. nr 3 - wyjaśnienia Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie).

Przeprowadzaniem szkoleń zajmowały się instytucje szkoleniowe, które posiadały aktualny wpis do rejestru instytucji szkoleniowych. Umowa w sprawie przeprowadzenia szkolenia, zawierana była pomiędzy wnioskodawcą – Starostą Powiatu Wołowskiego, w imieniu którego działa Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie a instytucją szkoleniową (Dowód nr 8 – kserokopia umowy o szkolenie). Z wybranymi instytucjami szkoleniowymi podpisywano umowy, które zawierały wszystkie elementy przewidziane w przepisach prawa, w tym zobowiązania instytucji szkoleniowych do prowadzenia dokumentacji przebiegu szkolenia.

Do umów szkoleniowych załączano programy szkoleń, wzory zaświadczeń lub innych dokumentów potwierdzających ukończenie szkoleń i uzyskanie umiejętności lub kwalifikacji oraz wzory anonimowych ankiet dla uczestników szkolenia służących do oceny szkolenia.

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie złożył pisemne wyjaśnienia w zakresie monitorowania przebiegu szkoleń (zał. nr 3 - pismo Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie).

Finalnie, uczestnikom szkolenia wydawano zaświadczenia o zdobytych uprawnieniach, kwalifikacjach czy umiejętnościach (Dowód nr 9 – kserokopia zaświadczenia).

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku o skierowanie na szkolenie, bezrobotny był o tym informowany pisemnie (zał. nr 3 - wyjaśnienia Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wołowie).

Kontrolujący nie wnoszą uwag do badanego zagadnienia.

Zalecenia

1. W regulacjach wewnętrznych unikać zapisów wykraczających poza powszechnie obowiązujące zapisy prawa.
2. W pismach informujących o negatywnym rozpatrzeniu wniosku zrezygnować z powoływania się na zapisy regulaminu, niebędącego aktem powszechnie obowiązującego prawa.
3. Udzielać bezrobotnym terminowych odpowiedzi na ich wnioski o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Pouczenie

Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Wojewoda 2 PO
27/07/2022